

Saját tőke számvitele, tőkevesztés és visszapótlás

Sopron, 2025.09.26.

Munkácsi Márta
kamarai tag
könyvvizsgáló
okleveles adószakértő

Saját tőke fogalma

- Számviteli törvény szerint: 35. §
- „(1) **Saját tőkeként a mérlegben csak olyan tőkerészt szabad kimutatni, amelyet a tulajdonos (a tag) bocsátott a vállalkozó rendelkezésére,** vagy amelyet a tulajdonos (a tag) a 36. §-ban foglaltakon túlmenően az adózott eredményből hagyott a vállalkozónál. A saját tőke részeként kell kimutatni az értékhelyesbítés értékelési tartalékát és a valós értékelés értékelési tartalékát is.”
- „(2) A saját tőke a – **jegyzett, de még be nem fizetett tőkével csökkentett – jegyzett tőkéből, a tőketartalékból, az eredménytartalékból, a lekötött tartalékból, az értékelési tartalékból és a tárgyév adózott eredményéből tevődik össze.**”

A jegyzett tőke

- „(3) Jegyzett tőke részvénytársaságnál, korlátolt felelősségű társaságnál, egyéb vállalkozónál (ha e tekintetben cégbírószági bejegyzési kötelezettség terheli) **a cégbírószágon bejegyzett tőke a létesítő okiratban meghatározott összegben.**”
- „(7) Jegyzett tőkén (alaptőkén, törzstőkén) felüli vagyoni fedezet alatt – eltérő rendelkezés hiányában – a jegyzett tőkével, a lekötött tartalékkal, továbbá a pozitív értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összegét kell érteni.”

Saját tőkével kapcsolatos jogszabályi előírások

- ❑ A Ptk. szerint: pénzbeni és nem pénzbeni vagyoni hozzájárulással alapítható társaság
- Rt esetében kötelező az apportálási érték szakértővel történő alátámasztása (kivéve, ha 3 hónapnál nem régebbi beszámoló tartalmazza az értéket, vagy tőzsdei ár van)
- A Ptk. szerint a kft-nél a pénzbeli vagyoni hozzájárulás a társaság nyereségéből is feltölthető

Saját tőkével kapcsolatos jogszabályi előírások

- Nem pénzbeli hozzájárulás lehet a követelés is
- Tőketartalék: így nevesítetten a Ptk. nem ismeri
 - rt. esetében szólnak csak kibocsátáskori ellenértékről és névértékről
 - mivel nem tiltja a Ptk. így más gazdasági társaságnál is lehet
 - ázsiós alapítást érdemes végiggondolni, mert a minimum tőkekövetelményekkel általában nem lehet tevékenységet kezdeni (bejöhet a tagi kölcsön probléma)

Saját tőkével kapcsolatos jogszabályi előírások

- Kft. törzstőkéje pénzbeli hozzájárulásként – mind a társaság alapításakor, mind pedig a törzstőke felemelése esetén – úgy is szolgáltatatható, hogy a cégbíróság által bejegyzett összegű törzstőkét a tagok ténylegesen nem fizetik be, hanem azt az alapításkor vagy a tőkeemeléskor meghatározott határidőig a ki nem fizetett és a tagok törzsbetétére az osztalékfizetés szabályai szerint elszámolt nyereség terhére töltik fel
- A Ptk. szerint a kft-nél mindaddig még nincs feltöltve a jegyzett tőke, addig nem fizethető osztalék.
- Mivel adózott eredményből történik a feltöltés – az adózott eredmény felhasználásáról pedig csak beszámoló elfogadásakor lehet döntetni –, ezért **ilyen feltöltési döntést csak és kizárólag a beszámoló elfogadásakor lehet hozni.**

Saját tőkével kapcsolatos jogszabályi előírások

- A feltöltés számviteli elszámolása taggyűlési határozat alapján, a határozat időpontjával:

T 413. Eredménytartalék

K 33. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke

- Meg kell jegyezni, ha magánszemély által történik ilyen feltöltés, akkor a magánszemély nem szerez jövedelmet (de adózott befektetésének sem fog minősülni), azonban a feltöltésről, mint értékpapír juttatás – következő év január 31-éig – adatot kell szolgáltatni az adóhatóság felé.

A jegyzett tőke befizetése

- A Ptk. **korlátozottá teszi a pénzbeli hozzájárulás teljesítésének határidejét.**
- Ha a társaság a nyilvántartásba vételétől számított **második teljes** – tizenkét hónapot magában foglaló – **üzleti év végéig** a teljes pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatására nem került sor, **a tag** a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulását a társaság nyilvántartásba vételétől számított **második teljes** – tizenkét hónapot magában foglaló – **üzleti évről készült beszámoló elfogadásától számított három hónapon belül köteles rendelkezésre bocsátani.** Semmis a társasági szerződés olyan rendelkezése, amely a tagra nézve kedvezőbb szabályokat állapít meg.
- A tagok a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulásuk összegének erejéig kötelesek helytállni a társaság tartozásaiért.

A jegyzett tőkét növelő tételek

- Alapításkor

Példa: A társaság alapításhoz kapott pénzbeli vagyoni hozzájárulás 500 ezer Ft, amelyből 200 ezer Ft-ot a cégjegyzékbe való bejegyzést követően utalnak át a társasághoz. Tőketartalékba helyezési szándékkal a cégbejegyzés előtt átutalnak 100 ezer forintot, azt követően 300 ezer forintot.

- A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként a 3.500 eFt értékű tárgyi eszközt a cégjegyzékbe történő bejegyzés előtt átadják, míg az 1.000 eFt értékű készletet csak a cégbejegyzést követően, amelynek a felét a tőketartalékba kívánják helyezni.

A jegyzett tőkét növelő tételek

A vagyoni hozzájárulás átvételének könyvelése,
ha az átvétel a társaság cégjegyzékbe történő
bejegyzése előtt volt:

– a pénzbeli vagyoni hozzájárulás

T 384 – K 332 300 eFt

– a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás (tárgyi
eszköz)

T 12-14 – K 332 3.500 eFt

– a cégbejegyzés időpontjával (jegyzett tőke)

T 332 – K 411 4.500 eFt

A jegyzett tőkét növelő tételek

- jegyzési érték és a névérték különbözete (tőketartalék)

= pénzeszköz T 384 - K 332 100eFt

= a cégbejegyzés időpontjával T 332 - K 412 100eFt

A vagyoni hozzájárulás átvételének könyvelése a társaság cégjegyzékbe történt bejegyzését követően (vagy a hatályosság időpontjával):

- a pénzbeli vagyoni hozzájárulás T 384 - K 332
200eFt

- a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás (a készlet fele)
T 21-22 - K
332 500eFt

- a jegyzési érték és a névérték különbözete

= pénzeszköz T 384 - K 412 300eFt

= készletek T 21-22 - K 412 500 eFt

A jegyzett tőke befizetése

Ha a jegyzett tőkét forintban jegyezték be

- de a pénzbeli hozzájárulást devizában adták
= a választott árfolyamon forintra átszámított érték és a létesítő okirat szerinti érték különbözetének kezeléséről (332. főkönyv egyenlege) döntés kell:

viisszafizetik vagy elengedik (K egyenleg)

be kell fizetni (T egyenleg)

Jegyzett tőke emelése követeléssel

- külső tőke bevonásával (mint alapításkor, pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulással, a tagok által elfogadott értéken)
= nem pénzbeli hozzájárulás (apport) lehet a követelés is
- tőkeemelés tagi kölcsönnel (451)

Példa:

- A „B” tag tagi kölcsönt nyújtott a társaságnak 1.000 eFt összegben. A taggyűlés módosította a társasági szerződést, és a tag által felajánlott tagi követelésből 600 eFt-tal a törzstőkét emelte meg, a különbözetnek a tőketartalékba helyezéséről határozott. A tagi kölcsönt a két fél között

Jegyzett tőke emelése követeléssel

Könyvelési tételek:

- a tagi követelésnek a társaság rendelkezésére bocsátása (a kölcsönszerződés tagi példányának átadásával):

T 3654 - K 4792 1.000 eFt

- tőkeemelés cégjegyzékbe való bejegyzés alapján:

= a jegyzett tőke emelése T 4792 - K 411
600 eFt

= a tőketartalékba-helyezés könyvelése T 4792 - K 412
400 eFt

Valójában a tulajdonos a társasággal szembeni követelését átengedte a társaságnak

- így a társaságnak önmagával szemben lesz követelése (3654)

- és önmagával szemben van kötelezettsége (451) a tagi kölcsön miatt ugyanazon összegben, tehát összevezetendők:

T 451 - K 3654 1.000 eFt

Jegyzett tőke emelése saját tőke terhére

- a jegyzett tőkén felüli vagyon (eredménytartalék, tőketartalék) terhére
- feltételei a Ptk. szerint pl. kft.-nél
 - = háromnegyedes taggyűlési határozat, létesítő okirat módosítása
 - = a felemelt törzstőke nem haladja meg a saját tőkét
 - = van törzstőkén felüli vagyon, amit a beszámoló, a közbenső mérleg igazol (hat hónapos szabály)

Jegyzett tőke emelése saját tőke terhére

Feltételei az Szt. szerint a beszámoló, közbenső mérleg szerint

- adózott eredmény, szabad tőketartalék, eredménytartalék fedezi
- a tőkeemelést követően a jegyzett tőke összege nem haladja meg
= a lekötött tartalékkal, értékelési tartalékkal csökkentett saját tőke összegét
- könyvelése a jegyzett tőke emelésének a cégjegyzékbe történt bejegyzése vagy hatályosság napjával:

T 412, 413 – K 411

Jegyzett tőke leszállítása

- tőkeleszállítás a jegyzett tőkén felüli saját tőke javára
- feltételei a Ptk. szerint pl. a kft.-nél
 - = taggyűlési határozat, létesítő okirat módosítás, a leszállítás jogcíme, összege megjelölésével
 - a határozat közzététele, **biztosíték a hitelezők számára**
 - a minimális összeg alá csak egyidejű tőkeemeléssel lehet
 - = külön a Ptk. nem szabályozza a feltételes tőkeleszállítást
 - = törzstőke terhére képzett lekötött tartalék-képzés

Jegyzett tőke leszállítása

= **könyvelése a jegyzett tőke leszállításának a cégjegyzékbe történt bejegyzése napjával: T 411 – K 412** (eredménytartalék javára csak veszteség rendezés céljából)

- tőkeleszállítás a veszteség rendezésére a negatív eredménytartalék összegében

= könyvelése a cégbejegyzés napjával:

T 411 – K 413

- tőkeleszállítás a lekötött tartalék javára:

T 411 – K 414

Tőkeleszállítás tőke kivonással (jogi előírások)

- A Ptk. előírása alapján a tulajdonosnak járó összeg meghatározása során a lekötött tartalékot és az értékelési tartalékot nem lehet figyelembe venni.
- A számviteli törvény 36. §-a (2) bekezdésének c) pontja, illetve 37. §-a (2) bekezdésének f) pontja és a Ptk. egyértelműen rendelkezik arról, hogy a jegyzett tőke leszállítással arányos tőketartalékot és eredménytartalékot (adózott eredményt) kell a tőke kivonás során kivinni.
- Így a Ptk. és a számviteli törvény **nem ad lehetőséget arra, hogy a vállalkozó tulajdonosa csak a jegyzett tőke terhére vonjon ki vagyont**. Amennyiben a gazdasági társaság saját tőkéje a jegyzett tőkét meghaladja, akkor a jegyzett tőke leszállítással arányos tőketartalék és eredménytartalék (adózott eredmény) is megilleti a tulajdonost.

Tőkeleszállítás tőke kivonással (jogi előírások)

- A Ptk. szabályai rögzítik, hogy **a tulajdonosnak kifizetést teljesíteni csak a tőkeleszállítás cégbírószági bejegyzését követően lehetséges.**
- Ha az eredménytartalék negatív, először a negatív összeg megszüntetésére a jegyzett tőkét kell csökkenteni.
- A tulajdonosnak járó összeg kiszámításának dokumentuma az **éves beszámoló mérlege, vagy közbenső mérleg**, mind a kettő **a mérlegfordulónapot követő hat hónapig** jó az elszámolásra.

Tőkeleszállítás tőke kivonással (számvitel)

- A **jegyzett tőke leszállításának cégbíróági bejegyzésével egyidejűleg a tulajdonosnak járó saját tőke összegét kötelezettségként kell kimutatni.**
- A kötelezettség rendezése történhet pénzben vagy egyéb más eszközben.
- Ha a gazdasági társaság ezen kötelezettségét egyéb más eszközökben kívánja teljesíteni, akkor az eszköz tekintetében az ügylet értékesítésnek minősül, függetlenül attól, hogy eszközt a tulajdonos alapításakor vagy a jegyzett tőke emelésekor apportálta, vagy az eszközt a vállalkozó folyamatos működés keretében szerezte be.
- Ezt követően a tőkeleszállítás miatt keletkezett kötelezettséget az eszköz-átadás elszámolása miatt keletkezett követeléssel szemben össze kell vezetni (beszámítás). Amennyiben a beszámításra kerülő értékek között különbség mutatkozik, akkor annak rendezéséről a feleknek külön kell rendelkezniük.

Példa jegyzett tőke leszállítására tőke kivonással

- A kft egyszemélyes magánszemély tagja tőke kivonással tőkeleszállítást hajtott végre (a tőkeleszállítás mértéke 40%). A társaság jegyzett tőkéje 6.000eFt, tőketartalék 500eFt, eredménytartalék 1.200eFt, lekötött tartalék 300eFt, közbeső mérleg szerinti adózott eredménye - 200eFt (veszteség).
- Alapításkor a tag által a társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulás 6000 eFt volt.
- A kilépő tagnak járó összeg:

a törzsbetét 40%-a
2.400eFt

a tőketartalék 40 %-a	200eFt
az eredménytartalék 40 %-a	480eFt
az adózott eredmény 40 %-a	- 80eFt
a lekötött tartalék 40 %-a	<u>nem adható ki</u>

Együtt: 3.000eFt

Tőkeleszállítás tőke kivonással (számvitel)

• Saját tőke a tőkeleszállítás előtt 7.800eFt

• Saját tőke a tőkeleszállítás után 4.800eFt

(ebből a jegyzett tőke 3.600eFt, nem kevesebb, mint a Ptk.-ban előírt minimális törzstőke összege, így a tőke kivonás lehetséges).

• Könyvelés a törzstőke leszállítás cégjegyzékbe történt bejegyzése napjával:

T 411. Jegyzett tőke 2.400eFt

K 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 2.400eFt

T 412. Tőketartalék 200eFt

K 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 200eFt

T 413. Eredménytartalék 400eFt

K 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 400eFt

Összesen:

2.000eFt

Tőkeleszállítás tőke kivonással (számvitel)

- A példában szereplő tag magánszemély, így meg kell állapítani a tőke kivonás során szerzett bevételből azt a részt (3.000eFt-2.400eFt), amely a vállalkozásból kivont jövedelmének minősül. Ez 600eFt, amelynek az adóit a vállalkozásnak le kell vonnia és a nettó összeg kerülhet kifizetésre.
- A jövedelem megállapításához indokolt a magánszemélyt nyilatkoztatni az adózott befektetés összegéről.

Végelszámolás esetén

- a cégnek a cégjegyzékből való törlését követően a végelszámolást lezáró beszámoló mérlege alapján
 - = a tulajdonosokkal szemben kötelezettségként kell – nyitás után – előírni a tulajdonost megillető jegyzett tőkét T 411 – K 4792
 - tőketartalékot T 412 – K 4792
 - eredménytartalékot T 413 – K 4792
- = a tulajdonosokkal szembeni egyéb kötelezettség is lehet
 - vissza nem fizetett tagi kölcsön
 - ki nem fizetett, de jóváhagyott osztalék

Végelszámolás esetén

A tulajdonosokkal szembeni kötelezettséget azonban csökkenti

- a vállalkozásból kivont jövedelmet, a jóváhagyott osztalékot terhelő adó
- ha a tulajdonosokat megillető összeg nem pénzeszközben kerül kiegyenlítésre, akkor a kiadásra kerülő eszközöket terhelő áfa is
- (a végelszámolást lezáró beszámoló mérlegében ezek a tulajdonossal szembeni követelések között szerepelnek)

A tulajdonosokkal szembeni kötelezettség rendezése:

T 4792 – K 355, a tulajdonosokkal szembeni követelés beszámítása

T 4792 – K 384, 381, ha pénzeszközök átadásával történik

Tőketartalékot növelő, csökkentő jogcímek

- alapításhoz, tőkeemeléshez kapcsolódóan a legfőbb szerv határozatában megállapított összeg
= **cégbejegyzés előtti** rendelkezésre bocsátása:
 - pénzeszközben: T 384 – K 332, bejegyzést követően: T 332 –K 412
 - egyéb eszközben: T 1,2,3 – K 332,
bejegyzést követően: T 332 – K 412
- **cégbejegyzés utáni** rendelkezésre bocsátása:
 - pénzeszközben: T 384 – K 412
 - egyéb eszközben: T 1,2,3 – K 412

Tőketartalékokat növelő, csökkentő jogcímek

- jegyzett tőke leszállítása a cégbejegyzés napjával: T 411 – K 412
- a szövetkezeti üzletrész-bevonás miatt képzett fel nem osztható vagyon összege
- a tőketartalékból lekötött tartalék visszavezetett összege:
T 414 – K 412
- jogszabály alapján tőketartalékba helyezett pénzeszköz és egyéb eszköz (pl. fejlesztési támogatás): T 384 – K 412, T 1,2,3 – K 412
- jegyzett tőke emelése a szabad tőketartalékból a cégbejegyzés napjával: T 412 – K 411
- veszteség miatti negatív eredménytartalék
ellenértékelés (tartalékvesztés csökkentése)

Tőketartalékot növelő, csökkentő jogcímek

- a tőkekievonással megvalósított jegyzett tőke
leszállításhoz kapcsolódó tőketartalék-kivonás:
T 412 – K 4792
- a tőketartalékból lekötött tartalékba
átvezetése
T 412 – K 414
- jogszabály alapján tőketartalékkal szemben
átadott pénzeszközök, egyéb eszközök
T 412 – K 384, T 412 – K 1,2,3

Eredménytartalékot növelő, csökkentő jogcímek

- jelentős összegű hiba pozitív adózott eredménye (könyvelése a hibafeltárás évének zárlati tételei között): T 493 – K 413
- előző üzleti év adózott eredménye (nyitás után):
T 493 – K 413
- a jegyzett tőke leszállítása a cégbejegyzés napjával (veszteség miatt): T 411 – K 413
- a veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezésére átvezetett tőketartalék, lekötött tartalék
T 412 – K 413, T 414 – K 413
- a pótbefizetés visszakapott összege tulajdonváltás esetén az új tulajdonosnál is (a pénzügyi rendezéskor):
T 384 – K 413
- az eredménytartalékból lekötött tartalék visszavezetett összege
T 414 – K 413

Eredménytartalékot növelő, csökkentő jogcímek

= *a fejlesztési tartalék* címén a Tao.tv.-ben meghatározott – adóalapot csökkentő – összeget az eredménytartalékból a lekötött tartalékba kell átvezetni (T 413 – K 414)

= feloldani akkor lehet, ha az a beruházás, amihez a lekötés kapcsolódik megvalósult, feloldani maximum a megvalósult beruházás összegében lehet

= ha a lekötést követő negyedik év végéig a beruházás nem valósult meg a lekötött tartalékból vissza kell vezetni, a meg nem fizetett adót megfizetni, késedelmi pótlékkal

Eredménytartalékot növelő, csökkentő jogcímek

- jogszabály alapján eredménytartalékba helyezett pénzeszköz és egyéb eszköz: T 384 – K 413, T 1,2,3 – K 413
- saját részesedés (saját üzletrész, saját részvény) bevonása (a cégbejegyzés napjával):
 - a Ptk. által is szabályozott sajátos tőkeleszállítás
 - a bevont részesedés névértéke: T 411 – K 373
 - a visszavásárlási érték és a névérték különbözete
 - ha a névérték a több: T 373 – K 413
 - ha a névérték a kevesebb: T 413 – K 373
- jelentős összegű hiba negatív adózott eredménye (veszteség): T 413 – K 493

Eredménytartalékot növelő, csökkentő jogcímek

- előző üzleti év adózott eredménye (veszteség):
T 493 – K 413
- pótbefizetés teljesítése, átutalása: T 413 – K 384
- a tőkeleszállítással megvalósított jegyzett tőkeleszállításhoz kapcsolódó eredménytartalék (és adózott eredmény) kivonás: T 413 – K 4792

Pótbefizetés jogi előírásai

- A **veszteséges gazdálkodás miatti tőkevesztés rendezésének az egyik lehetséges módja**, hogy a tulajdonosok veszteség fedezetére **pótbefizetést** teljesítsenek.
- A Ptk. a pótbefizetés intézményét a gazdasági társaságok közös szabályai közé tette. Így – **a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével** – minden gazdasági társaságnál alkalmazható.
- A Ptk. ezen túlmenően **mentesíti az egyszemélyes társasági formákat** (kft, rt) az alól, hogy a pótbefizetés elrendeléséhez formális létesítő okirat módosításra kényszerüljenek.

Pótbefizetés jogi előírásai

- ***Ha a társaság létesítő okirata feljogosítja*** a legfőbb szervet arra, hogy a veszteségek fedezésére pótbefizetési kötelezettséget írjon elő a tagok számára, meg kell határozni azt a legmagasabb összeget, amelynek befizetésére a tag kötelezhető, továbbá a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát.
- A ***pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és teljesítésének határidejét a pótbefizetés elrendeléséről szóló legfőbb szervi határozatban kell meghatározni.***
- A pótbefizetés a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokkal szemben érvényesülő követelményeknek megfelelő nem pénzbeli szolgáltatás (pl. követelés, készlet, tárgyi

Pótbefizetés jogi előírásai

- A legfőbb szerv eltérő határozata hiányában a veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket **a visszafizetés időpontjában a társasággal tagsági jogviszonyban álló tagok részére vissza kell fizetni.** A visszafizetésre a vagyoni hozzájárulások teljes befizetése után kerülhet sor.
- Kft esetén a saját üzletrészre, zártkörűen működő részvénytársaság esetén a saját részvényre jutó pótbefizetést nem kell visszafizetni.

Pótbefizetés jogi előírásai

- **Egyszemélyes** korlátolt felelősségű társaság és egyszemélyes részvénytársaság esetén a pótbefizetés előírásához **létesítő okiratba foglalt rendelkezésre nincs szükség**. A pótbefizetés feltételeit az alapítónak vagy az egyedüli tagnak a határozatában kell megállapítania.
- A nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya pótbefizetésről nem rendelkezhet. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

Kapott pótbefizetés számviteli elszámolása

- Pótbefizetés elszámolása, ha az pénzben történik, a pénzügyi rendezéssel egyidejűleg:

T 38. Pénzeszközök

K 414. Lekötött tartalék

- Pénztől eltérő eszközben kapott pótbefizetés elszámolása a tulajdonosok által elfogadott piaci értékeken, az eszköz átvételekor:

T 11. Immateriális javak

T 16. Beruházások

T 17–19. Részesedések, értékpapírok, kölcsönök

T 21–25. Vásárolt készletek

T 31–37. Követelések, részesedések, értékpapírok

K 414. Lekötött tartalék

Kapott pótbefizetés visszafizetésének számviteli elszámolása

- A korábban kapott pótbefizetés visszafizetésének elszámolása, ha az pénzben történik, a pénzügyi rendezéssel egyidejűleg:

T 414. Lekötött tartalék

K 38. Pénzeszközök

- Pénztől eltérő eszközben a pótbefizetés visszafizetésének elszámolása az eszköz piaci értékén, az eszköz átadásakor:

T 31. Vevőkövetelések

K 91-97. Bevételek

T 414. Lekötött tartalék

K 31. Vevőkövetelések

Kapott pótbefizetés visszafizetésének számviteli elszámolása

[Kapcsolódó tétel: az átadott eszköz könyv szerinti értékének a kivezetése

T 81-87. Ráfordítások

K1. Befektetett eszközök

K 2. Készletek

K 31-37. Követelések, részesedések,
értékpapírok.]

Lekötött tartalékot növelő, csökkentő tételek

- a jegyzett tőke leszállítása (a Ptk. szerint megkötéssel):
T 411 – K 414
- lekötés a tőketartalékból (jogszabályi előírás alapján):
T 412 – K 414
- lekötés az eredménytartalékból saját döntés V. Szt. alapján (fedezetbiztosítás)
 - fejlesztési tartalékképzése
 - visszavásárolt saját részvények, saját részesedések visszavásárlási (könyv szerinti) értéke
 - alapítás-átszervezés aktivált értéke
 - kísérleti fejlesztés aktivált értéke

Lekötött tartalékot növelő, csökkentő tétel

- nem realizált árfolyamveszteség és a képzett céltartalék különbözete (eredménytartalékból)
- veszteség fedezetére fizetendő pótbefizetés eredménytartalékból kell lekötni
- kiválásnál a fizetendő társasági adóra eredménytartalékból kell lekötni
- végelszámolásnál vitatott kötelezettségekre:

T 413 - K 414

Az Szt. szerint kötelező lekötést akkor is el kell számolni, ha emiatt az eredménytartalék negatív lesz.

Lekötött tartalékot növelő, csökkentő tétel

- lekötés a kapott pótbefizetés miatt: T 384 – K 414
a lekötés feloldása : T 414 – K 413,
- a kapott pótbefizetés visszafizetésekor: T 414 – K 384
- a lekötött tartalék – jogszabály alapján történő – átutalásakor: T 414 – K 384
- nem realizált árfolyamveszteség elhatárolása esetén az eredménytartalék lekötése, a lekötés feloldása: T 413 – K 414, T 414 – K 413

Saját részesedés megszerzése (Ptk)

Kft

- Saját üzletrészt nem szerezheti meg ellenérték fejében, ha osztalék fizetéséről sem határozhatna (tőketartalék így nem lehet fedezet)
- A saját üzletrészért nyújtandó ellenérték fedezetének megállapítása (beszámoló vagy közbenső mérleg hat hónapos szabály).
- Törzstőke 50%-áig

Kft

A társaság által ellenérték fejében megszerzett üzletrészt a vásárlástól számított egy éven belül

- a társaság köteles elidegeníteni,
- a tagoknak törzsbetéteik arányában térítés nélkül átadni vagy
- a törzstőke-leszállítás szabályainak alkalmazásával bevonni.

Elszámolás

- saját üzletrész megvásárlása vételáron
T 372. Saját üzletrészek
K 45. Rövid lejáratú kötelezettségek
[Kapcsolódó tétel:
a vételár összegében lekötött tartalék képzése
T 413. Eredménytartalék
K 414. Lekötött tartalék]
- értékvesztés elszámolása
T 87. Pénzügyi műveletek ráfordítása (részesedések értékvesztése)
K 379. Értékpapírok értékvesztése

- [Kapcsolódó tétel:

az értékvesztés összegében a lekötött tartalék feloldása

T 414. Lekötött tartalék

K 413. Eredménytartalék]

- saját üzletrész értékesítésének elszámolása,
értékesítés időpontjában

= könyv szerinti érték kivezetése

T 872. Forgatási célú értékpapír értékesítésnek
árfolyamvesztése

K 372. Saját üzletrészek

T 379. Értékpapírok értékvesztése

K 872. Forgatási célú értékpapír
értékesítésnek árfolyamvesztése

- = értékesítés ellenértékének elszámolása

T 31. Vevőkövetelések

K 972. Forgatási célú értékpapír
értékesítésnek árfolyamnyeresége

- értékesítés árfolyamkülönbözetének elszámolása könyv szerinti érték átvezetése, ha az kisebb, mint az értékesítés ellenértéke

T 972. Forgatási célú értékpapír értékesítésnek árfolyamnyeresége

K 872. Forgatási célú értékpapír értékesítésnek árfolyamvesztesége

- az értékesítés ellenértékének az átvezetése, ha az kisebb a könyv szerinti értéknél

T 872. Forgatási célú értékpapír értékesítésnek árfolyamvesztesége

K 972. Forgatási célú értékpapír értékesítésnek árfolyamnyeresége

- térítés nélkül átadott saját üzletrész
elszámolása, annak átadásakor, könyv szerinti
értéken
- = jogi személynek átadott saját üzletrész
elszámolása

T 86. Egyéb ráfordítások

K 372. Saját üzletrészek

T 379. Értékpapírok értékvesztése

T 86. Egyéb ráfordítások

- = magánszemélynek átadott saját üzletrész elszámolása

T 55. Személyi jellegű egyéb kifizetések

K 372. Saját üzletrészek

T 379. Értékpapírok értékvesztése

T 55. Személyi jellegű egyéb kifizetések

- [Kapcsolódó tétel mindkét esetben a lekötött tartalék feloldása:

T 414. Lekötött tartalék

K 413. Eredménytartalék]

- saját üzletrész bevonásának számviteli elszámolása a cégbírósági bejegyzéssel egyidejűleg
- = névérték elszámolása

T 411. Jegyzett tőke

K 372. Saját üzletrészek

- = névérték és könyv szerinti érték közötti különbözetének elszámolása

nyilvántartott értékvesztés kivezetése

T 379. Értékpapírok értékvesztése

K 372. Saját üzletrészek

- ha a könyv szerinti érték magasabb a névértéknél

T 413. Eredménytartalék

K 372. Saját üzletrészek

- ha a névérték magasabb a könyv szerinti értéknél

T 372. Saját üzletrészek

K 413. Eredménytartalék

- [Kapcsolódó tétel a lekötött tartalék feloldása:

T 414. Lekötött tartalék

K 413. Eredménytartalék

Rt

- Alaptőke 25%-áig
- Saját részvényét nem szerezheti meg ellenérték fejében, ha osztalék fizetéséről sem határozhatja.
- Fedezet dokumentálása: éves beszámoló, közbenső mérleg (hat hónapos szabály)
- Számviteli elszámolás a saját üzletrésszel azonos
- Nincs szabály, hogy meddig tartható!

Értékelési tartalék

- nem kötelező, saját döntés (pl. tőkehelyzet rendezésére)
- milyen eszközöknél lehet értékhelyesbítés
 - = az immateriális javaknál (vagyon értékű jogok, szellemi termékek)
 - = a tárgyi eszközöknél, az ingatlanhoz kapcsolódó vagyon értékű jogoknál
 - = a befektetett pénzügyi eszközök közül a részesedéseknél
- értékhelyesítés (piaci érték és a könyv szerinti érték különbözete)
- hogyan történhet a piaci érték megállapítása (vagyonértékelés, árajánlat, tapasztalati adatok, az összehasonlító árak módszere, hirdetés stb.)
- a piaci értéket minden évben meg kell állapítani
- a különbözettel a kimutatott értéket módosítani ha

Adózott eredmény

- meghatározása az eredménykimutatásból levezetve
- a jelentős összegű hibák adózott eredménye eredménytartalékba kerül
- az osztalék fizetéséről a beszámoló elfogadásakor lehet dönteni
 - = határozatot kell hozni az adózott eredmény felosztásáról
 - = az adózott eredmény és eredménytartalék együtteséből lehet, de kifizetés után is az értékelési tartalékkal és lekötött tartalékkal csökkentett saját tőkének legalább a jegyzett tőke összegét el kell érnie

- osztalékelőleg fizetése a közbenső mérleg alapján
- a kifizetett osztalékelőleg követelés (T 355 – K 381, 384)
- a jóváhagyott osztalék kötelezettségként kerül előírásra (T 413 – K 4792),
- de abba beszámításra kerül az osztalékelőleg miatti követelés az osztalék jóváhagyásakor (T 4792 – K 355)

- ha az osztalék nem pénzben kerül „kifizetésre”, akkor
 - = az egyéb eszközt az értékesítés szabályai szerint a könyvekből ki kell vezetni T 31-36 – K 91-97, 467 és T 81-87 – K 1,2,3 (az eszközök értékesítése piaci értéken)
 - = majd be kell számítani a követelést: T 4792 – K 31-36
 - = az eszközökben történő „kifizetés” csak adóval csökkentett összegig terjedhet, ha a magánszemély az adót külön nem fizeti be (rt. esetében az alanszabályban külön

Osztalék fizetés korlátai

- Adózott eredmény:

100 eFt -100 eFt 600 eFt 100 eFt

- Eredménytartalék:

100eFt 400 eFt -400 eFt -300 eFt

- Jóváhagyható max. osztalék:

200 eFt 300 eFt 200 eFt 0 eFt

Azonban a mérlegkészítés időpontjáig jóváhagyott osztalékot is figyelembe lehet venni fedezetként!

- ***Nincs eredménytartalék bevonási sorrend!!***

Tőkevédelmi szabályok (Ptk.)

- **„Lassú” (folyamatos) tőkevesztés (Ptk.3:133.§)**

Ha a társaság az egymást követő **két teljes- 12 hónapos – üzleti évben** nem rendelkezik a társasági formához tartozó előírt jegyzett tőke összegének megfelelő saját tőkével, akkor a társaság tulajdonosai kötelesek a 2. év beszámolójának elfogadásától számított három hónapon belül a **saját tőke pótlásáról gondoskodni**. Ha ezt elmulasztják, akkor 60 napon belül **megszűnik a társaság**, vagy **át kell alakulnia** olyan társasággá, amely követelménynek eleget tesz.

A Ptk. korábbi szabálya nem teljes üzleti évre hivatkozott

- 2022. január 1-től hatályos

Tőkevédelmi szabályok (Ptk.)

Hirtelen tőkevesztés (nem változott)

Kft [Ptk. 3:189. § a)-b) pont]

A taggyűlés kötelező összehívása

- Az ügyvezető késedelem nélkül köteles összehívni a taggyűlést vagy annak ülés tartása nélküli döntéshozatalt kezdeményezni a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha tudomására jut, hogy

Tőkevédelmi szabályok (Ptk.)

- a társaság **saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére csökkent;**
- a társaság **saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent**
- a taggyűlés ezzel kapcsolatos határozatait **három hónapon belül végre kell hajtani.**
- ha a taggyűlés befejezését követő három hónapon belül az összehívásra okot adó, körülmény változatlanul fennáll, a törzstőkét le kell szállítani.

Tőkevédelmi szabályok (Ptk.)

Rt (3:270. §) (nem változott)

A közgyűlés kötelező összehívásának esetei

- Az igazgatóság köteles *nyolc napon belül* a szükséges intézkedések megtétele céljából a közgyűlést összehívni, ha bármely tagjának tudomására jut, hogy
- a részvénytársaság ***saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke kétharmadára csökkent***

Tőkevédelmi szabályok (Ptk.)

- a részvénytársaság **saját tőkéje az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent**
- részvényesek kötelesek olyan határozatot hozni, amely alkalmas a megjelölt okok megszüntetésére; vagy dönteniük kell a társaság átalakulásáról, egyesüléséről vagy szétválásáról;
- a közgyűlés ezzel kapcsolatos határozatait **három hónapon belül végre kell hajtani**
- ha három hónapon belül az összehívásra okot adó körülmény változatlanul fennáll, az alaptőkét le kell szállítani.

Saját tőke rendezés lehetőségei

- **Pótbefizetés** (társasági szerződésnek lehetőséget kell adni rá) pénztől eltérő eszközben is lehet (ha apportképes), pénzügyi rendezéskor, eszköz átadásakor kell elszámolni
- **Ázsiós tőkeemelés:** cégbírószági bejegyzéskor jelenik meg (bármilyen apportképes eszközzel teljesíthető)
- **Tőkeleszállítás** jegyzett tőkén felüli **saját tőke javára** (cégbírószági bejegyzéskor jelenik meg)

Saját tőke rendezés lehetőségei

- **Értékelési tartalék** (piaci értékelés)
bevezetése (mikro beszámolónál nem lehet!)
- **Tulajdonosi követelés** elengedése, véglegesen
kapott pénzeszköz
 - a bevétel társasági adóalap része, kivéve az osztalék elengedése, mert azt az eredménytartalék javára kell elszámolni
 - ajándékozási illeték magánszemély tulajdonosnál, kivéve az osztalék elengedését

Saját tőke rendezés lehetőségei

Átalakulás mérlegelése

- Jogutódnak nem lehet a vagyonmérlegében negatív saját tőke elem (eredménytartalék), ezt rendezni kell
- Tőketartalékból (a vagyon felértékelése a tőketartalékot növeli), vagy jegyzett tőkéből
- Ha ezek a tőkeelemek nem elegendőek, akkor vagyoni hozzájárulást kell teljesíteni

Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket !